

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Pártszervezés.

A szilágysomlyói képviselőválasztó kerület 48-as függetlenségi pártja folyó hó 6-ikán Szilágysomlyón, a városi színházban tartotta meg szervezkedő közgyűlését.

A gyűlést — minthogy dr. Nádudvary Jenő lemondása folytán az elnöki tiszt üresedésben volt — Moni Gyula királyi közjegyző nyitotta meg. Magas nívón álló megnyitó beszédében a 67-es párt bukását, a koalíció létrejöttének előzményeit, annak működése eredménytelenségét és az óriási többséggel rendelkező függetlenségi pártnak kettészakadását, a királyi való hosszúságú alkudozásoknak a nemzet törvényen alapuló jogai érvényesítésére irányzott törekvéseknek eredménytelenségét és a Khuen-Héderváry Károly-kormány kinevezését ismertette, felhívta a megjelenteket, hogy a küszöbön álló képviselőválasztásokra tekintettel a függetlenségi pártot szervezzék s e célból a gyűlés vezetésére ideiglenes elnököt és jegyzőt válasszanak.

A gyűlés vezetésére ideiglenes elnökül Bölöni Sándort, jegyzővé dr. Ajtai K. Pált választották meg. Ideiglenes elnök a közzétett programnak megfelelően a gyűlést pártelnök megválasztására híván fel, a párt elnökévé Moni Gyula kir. közjegyző nagy lelkesedéssel megválasztott.

A gyűlés vezetését Moni Gyula pártelnök vette át, kinek indítványára egyhangu határozattal kimondta a közgyűlés, hogy a tiszta személyes unió alapján álló, megalkuvást nem ismerő 48-as függetlenségi párt megalakult. Kimondta továbbá, hogy az országos 48-as függetlenségi pártnak kétfelé szakadása felett hazafias fájdalomnak ad kifejezést. Miután a függetlenségi elvek diadalra juttatása érdekében föltétlen szükségesnek találja a kettészakadt függetlenségi pártnak egyesülését, — egyhangu hozzájárulással elhatározta, hogy sem a Kossuth Ferenc, sem a Justh Gyula vezérlete alatt álló párt-hoz nem csatlakozik, hanem mint a Kossuth Lajos által hirdetett elvek alapján álló egységes 48-as függetlenségi párt szervezkedik és megyen bele a választásba, elhatározta ebből folyólag, hogy a párt-egyesítés iránt úgy Kossuth Ferenchez, mint Justh Gyulához következő felirat küldessék:

Nagyméltóságu pártelnök ur!

A magyar nemzet lelkesedése az 1906-ik évben történt választások alkalmával általános többségre juttatta az országgyűlési 48-as függetlenségi pártot, fényes bizonyítékot szolgáltatván ezáltal a

Kossuth Lajos függetlenségi eszméihez való törhetetlen ragaszkodásáról.

Fájdalommal csalódott azonban a nemzet ennek a nagy pártnak tevékenységéhez kötött reményében, mert azt látta, hogy a régi magyar átok, a pártviszály szétrobantotta a hatalmas tábort éppen akkor, amidőn a nemzet jogainak kivívásáért sziklaszilárdsággal, egységesen kellett volna helyt állania.

Ennek a csalódásnak felette sajnálatos következménye, hogy a jogaink kivívásáért folyó küzdelem közben a vezérek meghasonlása miatt megszűnő az egységes vezetés, a küzdelemre még mindig elszántan készen álló nemzet is országszerte pártokra szakadozik s a függetlenségi eszmék diadalában való hite rendül meg, midőn látja bizalmának letéteményeseit egymás pusztításában tündökölni, mintha teljesen az osztrák érdekeket szolgálnák.

Nyakunkon az ellenség! Elérkezett az utolsó óra, hogy az áldatlan pártviszálynak vége szakadjon, s a Kossuth Lajos eszméi letéteményeseinek egy táborba tömörülése a már-már csüggedő hazafiui lelkesedést lobogó lángra gyújtsa s a koalícióban berozsdásodott függetlenségi eszmék ragyogó fényét visszavarázsolja, a mitől az alvilág sötétségéből előbujt alakok megrettenve huzódnak vissza sötét börtönükbe, a hova a nemzet ítélete rendelte őket.

Hazafiúi tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a harcúterén már megjelent ellenség egyesült erővel való legyőztetése, országunk, nemzetünk érdekében a pártviszály megszüntetése végett a kétfelé szakadt függetlenségi párt egyesítését, mint a nemzet egyértelmű kívánságát tekintélye s befolyása sulyának a legerélyesebb felhasználásával megvalósítani méltóztatassék.

Ha a hatalom birtokáért a különböző elvi alapokon álló pártok egyesülése lehető volt, az ugyanazon elveket hirdető pártoknak a nemzet jogaiért folyó küzdelemre egyesülése miért volna lehetetlen.

A szilágysomlyói választókerület függetlenségi pártjának mai napon tartott szervezkedő nagygyűlése egyhangu határozatából. Szilágysomlyó, 1910. március 6. Hazafias tisztelettel: Moni Gyula, a párt elnöke. Dr. Ajtai K. Pál, a párt jegyzője.

Ezután a pártszervezés következőleg ment végbe.

Társelnökké megválasztottak: Simay Miklós, Faragó Sándor, Bölöni Sándor, Donogány János Szilágysomlyóról,

— a vidékiek közül pedig ifj. Kethely István (Bagos), Bulyovszky Sándor (Ipp), Antal Jakab (Ilosva), Séra Lajos (Lompért), Sallai Lajos (Perecsen), Kovács Albert, Nagy Ferenc és Bulyovszky Mihály (Nagyfalu).

Alelnökké választottak: Szabó György, Száva Márton, Kálmán István, Weisz Aron (Szilágysomlyó), Raff László (Kerestelek), Pongrácz Jenő, Hatzel Flórián (Kárásztelek), Balla János (Kémer), Dénes Ferenc (Nagyfalu), Tötös György (Bagos), Kovács Sándor (Borzás), Matéka József (Bürgezd), Ropog József (Magyarvalkó), Hummel Antal (Magyar-patak), Fodor Gyula, Király B. Pál (Zovány). Jegyzőkké: Köhalmi Mihály, dr. Ajtai K. Pál, dr. Faragó József és Szabó István. Pénztárnok: Farkas István.

A végrehajtó-bizottság tagjaivá választottak Szilágysomlyóról: elnök Farkas István, tagok: Farkas Ödön, dr. Szakács Balázs, Páskuj István, Páskuj Antal, id. Kethely István, dr. Ajtai Endre, Halliarszky Samu, Révész Arthur, Szentkirályi Albert, Katona Sándor, Horváth Zsigmond, Szaplanczay Sándor, Schönstein Antal, Balta Elemér, Barta Károly, dr. Szilágyi Sándor, Weisz Sámuel, Brüll Lipót, Kömives Vencel, Körössi Endre, Veress Károly, Tóth Károly, Oláh Károly, Szabó Zsigmond, Simó Károly, Karsai Sándor, Madár János, Merk János, Borbola Kornél, Orosz István, dr. Keller Márton, dr. V. Szabó Lajos, dr. Gáspár Gyula, dr. Veverán György, Veréczy Lajos, Tankó Károly, Rácz Elek, Nyiszli József és Siróki József.

A vidéki társelnököket felkérte az elnökség, hogy a pártot községenként szervezzék s a végrehajtó-bizottságba tagokat jelentsenek be.

A szervezkedés befejezése után elhatározta a gyűlés, hogy Justh Gyulát, mint a függetlenségi eszmék kiváló harcosát, mint aki e hó 9-ikén Tasnádon a függetlenségi párt szervezése céljából meg fog jelenni, a szilágysomlyói 48-as függetlenségi párt nevében, nem a Justh-párthoz való csatlakozás indokán, hanem udvariasságból küldöttségileg üdvözl. A küldöttségben a párt tagjai tetszés szerinti számban vehetnek részt.

Ezután a szervezkedő gyűlés Moni Gyula pártelnök lelkes éljenzése mellett délután egy óra felé oszlott szét.

Polgártársak!

A Szabadság, Egyenlőség, Testvériség nagy napja újra megérkezett. Megérkezett a tavasz enyhe fuvallatával. Az eltűnt hosszú évek zord viharai, téli zuzmarái nem fagyaszthatták meg, nem hervaszthatták el a nemzeti szabadságnak 1848. március 15-én kinyílt virágait!

Itt melegítettük, óvtuk, őriztük szívünk melegével, vérünk forróságával, hazafiságunk törhetlen erélyével sok évtizeden keresztül.

Dicső Elődeink a szabadság virágával kebleiken harcoltak... s hulltak el véres esatáikon a szent Szabadságért.

Jöjjetek polgártársak, mint méltó unokái ama Nagyoknak, ünnepelni és emlékezni 1843. nagy napjairól, a Szabadság tavaszának ébredéséről: 1848. március 15-éről.

„... S boruljunk le Dicsőink szent emléke előtt e napon s áldó imádság mellett mondjuk el szent Neveiket!”

Az ünnepély sorrendje:

Reggel 7 órakor a tűzoltó zenekar a városban ébresztőt tart. 9—10-ig gyülekezés a városháza udvarán. 10 órakor indulás az egybegyűlt testületek és ünnepelőkkel a ref. templomba.

1) Az ünnepély megnyitása a polgármester-helyettes Donogány János által.

2) Himnusz. Énekli az állami polgári leányiskola növendékkara.

3) Emlébeszéd. Tartja dr. Keller Samu.

4) Kuruc nóták. Tárogatón előadja Sárossy Barna.

5) Szózat. Énekli az állami polgári leányiskola énekkara.

6) Hazafias költemény. Szavalja Kovács Eszti áll. polgári iskolai növendék.

7) Kossuth nóta. Énekli az állami polgári leányiskola énekkara.

8) Rákóczi Induló. A tűzoltó zenekar által előadva.

Este pontban 7 órakor a városháza udvaráról kiindulva — a tűzoltó testület zenekarával fáklyás menetet tart.

Polgártársainkat kérjük, hogy e nagy nemzeti ünnepnapon házaikat zászlóval díszítsék fel s este 7 órakor ablakaikat világítsák ki.

Beszámoló.

Ugron Gábor, a szilágysomlyói választókerület országgyűlési képviselője március hó 20-ik napján, délelőtt 10 órakor, Szilágysomlyón, a városház udvarán, beszámoló beszédet tart.

A beszámoló meghallgatására a 48-as függetlenségi párt falragaszokon hívja fel a választópolgárokat.

Városi közgyűlés.

Egy hét leforgása alatt a tanácsteremben két ízben is összegyűltek a városatyák.

A szombati gyűlés.

A folyó hó 5-én tartott közgyűlésen, mely a városnak az idén harmadik rendkívüli köz-

gyűlése volt, Lukátsffy Ödön polgármester akadályoztatása miatt az elnöki tisztet Donogány János közigazgatási tanácsos töltötte be.

A közgyűlés első sorban a súlyos beteg — azóta már néhai — Klein Mór városi aljegyző helyettesítése fölött határozott s a polgármestert megbízta, hogy a helyettesítésről saját hatáskörében gondoskodjék.

A városi pénztár megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet, mely szerint a városi pénztár teljes rendben van, a közgyűlés észrevétel nélkül tudomásul vette.

A városi nyugdíj-szabályrendelet-tervezetet szótöbbséggel a napirendről levette. — A vendéglő-, kocsma-, kávéház-, sörház-, pálinkamérés iparról a város tisztii ügyésze által alkotott szabályrendeletet úgy általánosságban, mint részletekben a közgyűlés elfogadta s elrendelte, hogy a törvény értelmében jóváhagyás végett a vármegyei törvényhatóság útján a m. kir. belügyminiszterhez terjesszék fel. Együttal a közszükségre tekintettel kimondotta, hogy a szabályrendeletet még a jóváhagyás előtt, a kihirdetés megtörténtével életbe lépteti.

A vásárrendtartásról szóló, a belügyminiszter által már jóváhagyott városi szabályrendelet végrehajtásáról intézkedett.

Simay Miklós és társainak városi jeggyár felállítására vonatkozó indítványát elvetette, utasította azonban a polgármestert, hogy a városi pénztár terhére idegenből szerezzen jeget és raktározassa el.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A tisztújító közgyűlés.

A Borsos János lemondása folytán megüresedett pénztári ellenőri állást a képviselőtestület folyó hó 8-án Török István alispán elnökelete alatt tartott rendkívüli közgyűlésen töltötte be. A 6 pályázó közül a kijelölt bizottság, melynek tagjai Moni Gyula, Szabó György, Farkas István és dr. Szilágyi Sándor voltak, — Benke Károly h. ellenőrt, Kádár Gyula városi irnokot és Ress Antal zilahi pénzügyigazgatósági díjnokot kandidáltak. A közgyűlés közfelkiáltással Benke Károly h. ellenőrt választotta meg, aki az ellenőri teendőket idáig is lelkiismeretesen teljesítette.

Polgármesteri jelentés.

(Folytatás.)

Rendőrkapitányi jelentés. Szilágysomlyó r. t. város szervezeti szabályrendelete VII. R. 45. §. p) pontjában előírt kötelességemhez képest az 1908. évi rendőrkapitányi működésemről az alábbiakban van szerencsém számot adni.

I. Ügyforgalom. Az 1908. évben a rendőrkapitányi hivatalhoz beérkezett ügyek, valamint teljesített rendőri és közigazgatási teendők kimutatása: Rendőri ügy beérkezett 4410, kihágási 317, ebből illetékesség szempontjából áttétetett a kir. járásbíróshoz 17, a polgármesteri hivatalhoz 13, más hatósághoz 1, saját hatáskörében elintéztetést nyert 286, — cselédkönyv kiadatott 23, igazolási jegy 15, munkásigazolvány 37, idegen katonai jelentkezés 154, idegen honvéd jelentkezés 73. Engedélyezett táncmulatságok, előadások, mutatóványok száma 66. Toloncozási eset 75, külföldiek nyilvántartása 1, gazdasági cselédkönyv kiadatott 89 drb.

II. Személyi tevékenység. Az 1908. évben úgy a hivatalos beadványok, mint a bűnügyi előnyomozatok száma, az előző 1907. évihez viszonyítva, emelkedvén, a hivatal minden tagjának fokozottabb munkásságot kellett kifejteni, hogy a hivatali ügymenet fennakadást ne szenvedjen. És ha figyelembe vesszük, hogy az 1904. évben, a mikor jelen hivatalos állásomat elfoglaltam, a hivatali teendők éppen felnyiek voltak a jelenleginél; ha figyelembe vesszük, hogy hivatalom személyzete azon idő óta nem szaporodott, sőt egy napidíjjal kevesebbedt, úgy hiszem, szerénységgel nélkül mondhatom, hogy a rendőrkapitányi hivatal minden tisztviselője, a jól teljesített kötelesség tudásával bocsáthatja hivatali működésének megbírást a képviselői közgyűlés ítélete alá, a midőn bejelentem, hogy az év végén egyetlen ügydarab sem maradt elintézetlen.

A külrendészet, vásárok, éjjeli szolgálat feletti felügyelet, élelmi szerek, kocsma, vendéglők, gyárak, mértékek vizsgálata és ellenőrzése részben rendőrkapitány, részben alkapitány által gyakoroltatott.

III. Rendőri események. a) Közbiztonság elleni cselekmények. Az 1908. év folyamán a személy- és vagyonbiztonság teljesen kielégítőnek mondható, amennyiben a rendőrség éjjel-nappali folytonos felügyelete következtében súlyosabb természetű bűncselekmény az egész év folyamán elő nem fordult. Az előfordult kisebb természetű lopások és mozei termesek eltulajdonításának elkövetői is legnagyobb részben kinyomoztatván, az illetékes büntető hatóságnak átadattak.

Megemlítendőnek tartom, hogy rendőrségünk körülményeként ébersége folytán Török Flórián ippi lakos a város területén letartóztatva lett s a bevezetett nyomozás során megállapítást nyert, hogy nevezett előző este az ottani gör. kath. templomban betörve, kifosztotta a perselyt s onnan harminc koronát meghaladó összegű készpénzt lopott. Ily körülmények között a tettes letartóztatva és a rablott összeg tőle elkobozva lett, mielőtt a községben akár a hatóság, akár az egyházi előjárásnak a betörés elkövetéséről még csak tudomása is lett volna.

Ugyancsak rendőrségünk által lett letartóztatva egy kiterjedt pénzhamisító banda vezére, Lupó Demeter gyümölcsései lakos, akinél letartóztatása alkalmával 50 darab ujonnan készült hamis ötkoronas találtatott.

Mindkét tettes az előnyomozat foganatosítása után a kir. ügyésznek adatott át.

b) Balesetek. Halált, vagy súlyosabb természetű sérülést okozó baleset egész évben nem fordult elő.

c) Öngyilkosságok és öngyilkossági kísérletek.

1) Február 16-án Kőszeghy János helybeli pénzügyőri fővigyázó a pénzügyőri laktanyában szolgálati fegyverével magát mellbe lőtte, azonban a golyó nemesebb részeket nem sértvén, súlyos sebéből felépült.

2) Pinczés Mihály kőműves tanonc április hó 5-én 9 mm. flóbertpuskával magát meglőtte és a tett elkövetése után nemsokára meghalt.

3) Vida János gimnáziumi tanuló apjának, Vida Lajosnak kertjében egy 6 mm. flóbertpuskával öngyilkossági szándékból magára lőtt, azonban sérüléséből felépült.

4) Ecsedi Elemér cipész segéd június hó 12-én a Laczay-féle nyári mulató udvarán pus-kával magára lőtt, azonban súlyos sérüléséből felépült.

5) Nagy Óvári György napszámos május 7-én öngyilkossági szándékból marólugot ivott és súlyos belső sérülésekkel a zilahi közkórházba szállítottatott, ahol pár hét múlva meghalt.

6) Varga Mihály földműves május hó 19-én saját házában padlásán felakasztotta magát s mire hozzátartozói reáakadtak, már meghalt.

7) Földesi Lajos napszámos szeptember hó 16-án családi viszálykodás miatt marólugot ivott s a zilahi közkórházba beszállítottatott, ahol pár nap múlva meghalt.

8) Kálmán Ilona házi leány november hó 18-án szublimátoldattal magát megmérgezte s 2 napi kínlás után meghalt.

d) Hirtelen halál. 1) Leopold Jánosné sz. Herczeg Katalin napszámos asszony december hó 2-án szívszélhűtésben hirtelen elhalt.

e) Tűzesetek. 1) Január hó 27-én Dávid Dezső gimnázium melletti női divatárú kereskedésében éjjel 11 óra tájban tűz ütött ki, amely nemcsak az üzletben levő árucikkeket semmisítette meg, hanem a szomszédos Klein Mihály és Sternberg Ignác üzletébe is átment s mindkét helyen nagyobb kárt okozott. A tűz által okozott kár 20,100 korona, amely biztosítás útján részben megtérült. A foganatosított rendőri és illetve törvényszéki vizsgálat a tűz keletkezésének okát kétséget kizárólag megállapítani nem tudván, ez ügyben a hivatalos eljárás befejezést nyert.

2) Szeptember hó 25-én éjjel az özv. Klein Ferencné vendéglősné udvarán felhalmozott hasábfacsomó tüzet fogott, — mielőtt azonban a tűz nagyobb kiterjedést nyerhetett volna, az éjjeli szolgálatot teljesítő rendőrök által észrevetett, a házbeliek segítségével eloltatott. A

tűz okozói a rendőrség által kinyomoztattak s ellenük gondatlanságból eredő tűzvész okozásának vétsége miatt a büntető eljárás folyamatba tetetett. Kár 30 korona.

3) Október 11-én a hajnali órákban Vass Antal asztalos iparos baromvásártér-utcai asztalos műhelyében tűz támadt, mely nemcsak az asztalos műhely berendezését, hanem az épület tetőzetét is megsemmisítette. A tűz keletkezésének oka megállapítható nem volt, azonban kétséget nem szenved, hogy a műhelyben foglalatosskodó személyzet valamelyik tagjának gondatlanságából keletkezett. Kár 6050 korona, mely biztosítás útján megtérült.

(Folyt. köv.)

Meghívó.

Felkérem a szilágyosomlyói választókerület 48-as és függetlenségi pártjának végrehajtó bizottságát, hogy folyó hó 11-én — pénteken — d. u. 3 órakor a város-háza tanácstermében tartandó értekezleten megjelenni szíveskedjenek.

Szilágyosomlyó, 1910. március 8.

Moni Gyula,
pártelnök.

A SZILÁGYOSOMLYÓ politikai lap

==== előfizetési ára: ====

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K
Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

A Szilágyosomlyó telefonszáma: 17.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mi van a borban.

Mondhatnám, hogy méreg, mondhatnám, hogy élet és igazam volna bármit mondanék. Mert mérget és a halált isszák a borral azok, akik szenvedélyükben és élvezetükben nem ismernek mértéket és határt; de az életet, a jó kedvet és egészséget isszák a borban azok, akik a kellő mértéket és határt megtartják ebben is. Tehát az ember egész életboldogságának az az alapja, hogy igényeiben, kedvteléseiben, szenvedélyeiben és életének minden mozzanatában a kellő mértéket és határt betartsa. Eppen olyan pipogya, gyenge jellemű ember az, aki bort egyáltalában nem iszik, mint amilyen nyomorult, aljas ember az, aki a kelletténél többet iszik. Azért én nem is irok az ilyen emberek számára; hanem én csak azoknak irok, akik a bort megbecsülik és meg nem becsülik; azokat pedig bizonyára érdekelni fogja, hogy tulajdonképpen mi is van hát a borban.

7.14% borszesz (alkohol), 0.14—0.18% sav (borkősav, almasav, ecetsav), 0.2—0.5% glicerín, 0.1—0.4% ásványos alkatrész és mennyiségileg ki nem mutatható kis mértékben fehérje, zamat és festőanyag. A nagyon jó borokban még szokott lenni 0.5—2% cukor. Ezen felsorolt alkatrészek felül maradó % ot víz teszi ki.

Az alkohol gyomrunkat, vérünket és idegeinket élénkebb mozgásba hozza s egész szervezetünk munkabírását és a betegségekkel szembeni ellentállását nagy mértékben fokozza, ha kisebb mennyiségben és hígítva kerül szervezetünkbe, de elégeti és szétroncsolja gyomrunkat és idegeinket, ha nagyobb mennyiségben és töményállapotban kerül szervezetünkbe. De hiszen így volnánk az arannyal is, ha tárcáinkat jól megtömhetjük arannyal, az kellemes és jó volna, de ha annyi aranyat raknánk reánk, amennyinek súlya alatt összerokadnánk, azt bizony nem tartaná sem kellemesnek, se kívánságunknak senki sem. A bor alkoholtartalma a szőlőbogyóból kiperéselt must cukrából képződik az erjedés után, ezt az erjedést a szőlőbogyó felületén millió és millió számban levő parányi (szabad szemmel nem látható) gombacsirák indítják meg. Ezen gombacsirák a mustban végtelen mértékben szaporodnak s a cukrot alkohollá (szesz) és szénsavvá bontják fel, a szénsav a mustból elillan s az alkohol visszamarad. Ugyan csak az erjedés folytán keletkezik a borban a glicerín is, mint melléktermény. A szőlőbogyón többféle erjesztőgombának a csirája van meg és a must egészséges és helyes erjedése attól függ, hogy ezen gombacsirák közül melyik fajta tud tulsúlyra vergődni, ami viszont az erjedésben levő mustot környező hőfoktól függ, így a 10 C°-on aluli hőmérséknel a keserű mellékizt termelő gombák, 16—19 C°-nál a tökéletes és helyes erjedést előidéző gombák, míg 19 C°-on felüli hőmérséknel az ecetesedést előidéző gombák fognak tulsúlyra vergődni, azért kell tehát a mustot lehetőleg 17 C° hőmérsékletű helyiségekben erjeszteni. Ha az erjedés után keletkezett alkohol a mustban, illetve már a borban nagyon felszaporodik, akkor az az erjesztőgombákat működésükben megbénítja s így megtörténhetik, hogy helyes hőmérsékben erjedt borban is még mindig marad egy kevés cukor elerjedetlenül s ez adja a kiválóbb boroknak azt a kellemes, sima, édeskés ízét s ez a zamatfejlődésre is nagy befolyással van. Az erős (nagy alkohol tartalmu) borok nincsenek kitéve annyira a romlásnak azért, mert a romlást előidéző gombákat a magasabb szesz (alkohol) tartalom előli; tehát a magasabb alkoholtartalom a bor minőségét állandósítja.

A borban levő savtartalom a bor ízét kellemessé teszi és a gyomorban az emésztést előmozdítja. Ugyanezen hatása van a borban levő glicerín, ásványos és fehérje részeknek is.

A bornak aranyárgás, vagy vérpiros színe szemünket gyönyörködteti, zamata, illata orrunk és szánk idegeit hozza kellemes izgalomba s még ha a pohár csengését is számításba vesszük, úgy talán megértjük és meg is bocsátjuk a részegség bűnét és szenvedélyét, ha az a bortól és a bor iránt van.

Az italok közt a bornak versenytársa a pálinka és a sör, tehát ha már benne vagyunk, ezekről is megemlékezem egy pár szóval. A pálinkában 30—60% alkohol van s ez már elégeti, rombolja szervezetünket, míg a sörben csak 3—4% alkohol van s így ez igen vízenyős; csak ha sokat iszunk belőle, úgy élénkül fel

valamennyire tőle szervezetünk s ez az élénkség is csak kevés ideig tart, s azután mindjárt bágyadság és álmoság vesz rajtunk erőt. A szőlőmivelés és borkészítés ezer és ezer körülötünk élő munkásembernek ad munkát és kenyeret, míg a pálinka és sör csak egy néhány amugy is vagyonos embernek szaporítja a jövedelmét.

Igyunk tehát bort és másokat is buzdítsunk, hogy csak bort igyanak, mert borban az élet és borban az igazság. —r—d.

Az O. M. K. E. egy esztendeje.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés most adta ki a március 6-án megtartandó közgyűlés elé terjesztendő évi jelentését. A jelentés részletesen beszámol arról a nagyarányú és sokoldalú tevékenységről, amelyet ez az agilis, életerős és egyre nagyobb arányokban fejlődő országos egyesületünk a múlt esztendőben is kifejtett. Köteles gonddal, törhetetlen eréllyel és lelkiismeretes körültekintéssel védelmezte az O. M. K. E. a lefolyt esztendőben is a kereskedők jogos érdekeit, amelyeket azonban mindenkor összegyeztetni törekedett általános gazdasági érdekeink egyetemes igényeivel. Az Egyesülés, programjához híven, állandóan arra igyekszik, hogy a kereskedelem boldogulását nemcsak a kereskedők speciális igényeinek felkarolásával, hanem általában gazdasági erőforrásainak fejlesztésével, az általános jólét elősegítésével mozdítsa elő. Epp azért az O. M. K. E. működése a lefolyt esztendőben is nemcsak a kereskedőket szorosan érintő kérdésekre, hanem gazdasági életünk minden fontosabb mozzanatára kiterjedt.

Bevezető részben a jelentés a belpolitikai viszonyokkal, az államháztartás helyzetével és a kereskedelemellenes irányzattal, valamint a közelgő képviselőválasztások esélyeivel foglalkozik. Ezzel összefüggésben részletesen beszámol arról a nagyarányú akcióról, amely most az O. M. K. E. kezdeményezésére abban az irányfolyamatban van, hogy a kereskedő-osztály megszerezze a törvényhozásra azt a befolyást, amely megfelel a kereskedelem jelentőségének a nemzet gazdasági életében. Sorra veszi azután a jelentés az Egyesülés folyó tevékenységét, amely kiterjedt a bel- és külkereskedelem minden fontosabb kérdésére, a külkereskedelmi szerződések, a Boszniával és Törökországgal való üzleti relációk fejlesztésére, a közlekedési ügyek nagy komplexumára, az új törvénytervezetek egész sorának előkészítésére, ugyancsak a már életbe lépett törvények, mint a mértéktörvény és a bortörvény visszavonásának enyhítésére s e törvények esetleges revíziójára. A ipari közigazgatási téren nagy munkát végzett az O. M. K. E. különösen a kiskereskedőket illető ügyekben. A szakminiszterek számos javaslatát vették figyelembe. Sikeresen járt el vasuti ügyekben, posta és telefonügyekben. Az Egyesülés kebelében működő gabonakereskedők szövetsége is élénk tevékenységet fejtett ki. Tagjai részére díjmentesen jár el az O. M. K. E. minden, az Egyesülés hatáskörébe tartozó ügyesbajos dolgaikban. A 40 koronán aluli követelések beszedése végett külön szervezetet létesített. Díjmentesen küldi meg a tagoknak az Egyesülés hivatalos közlönyét, továbbá a karácsonykor megjelenő Kereskedők Evkönyvét. A Dunagőzhajózási társaság és a m. kir. folyam- és tenger-

Az orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, számarkőhögés, influenzánál.

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögés bántalmaiban szenved.
2. Mindazok, kik gégehurutban szenvednek. Sirolin „Roche” által rövid időn belül meggyógyulnak.
3. Asztmában szenvedők már rövid hasz-

nálát után lényeges könnyebbülést éreznek.
4. Skrofulás, mirigyduzzadákos, szem- és orrhurutos gyermekeknek rendkívül fontos szer a Sirolin.
A táplálkozást nagyban elősegíti.

Csak eredeti csomagolásu SIROLIN „Roche”-t kérjünk és pótszereket határozottan utasítsunk vissza.

Sirolin irodalmat R 18. kívánatra ingyen és bérmentve küld

F. Hoffman-La Roche & Co Wien. III/I. Neulinggasse 11.

Sirolin

„Roche”

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ára üvegenként 4 korona.

hajózási társaság hajóin a tagok utazási kedvezményben részesülnek.

A hazai kereskedők nagy bizalommal és ragaszkodással fordulnak egyre sűrűbb csoportokban az O. M. K. E. felé, úgy hogy a tagságszám a múlt évben is jelentékenyen emelkedett. A lefolyt esztendőben Budapest székesfőváros és a vidék több nagyvárosa is belépett az O. M. K. E. alapító tagjai közé. Az Egyesülés országos szervezete fokozatosan erősödik és mindinkább jobban kiépül. A múlt évben öt új kerülete alakult meg az O. M. K. E. -nek, amelyekkel a kerületek száma 50-re nőtt. A kerületek nagy buzgalommal vesznek része a központ tevékenységében, ugyazintén teljes erővel istápolják a helyi érdekeket. A közel jövőben országos jelentőségű szerep vár rájuk az ő feladatuk lévén, hogy a közelgő képviselőválasztások alkalmával a kereskedők magatartását irányítsák. Az O. M. K. E. évi jelentése végül meleg szavakban mond köszönetet a sajtónak azért a támogatásáért, amelyben az Egyesülést a lefolyt esztendőben is részesítette.

Választási mozgalmak.

Zilahon március 2-ik napján a függetlenségi párt végrehajtóbizottsága gyűlést tartott, melyben elhatározták, hogy a párt továbbra is ragaszkodik az orsz. Kossuth Lajos párt által régebben kibocsátott programjához s jelen körülmények között egyik függetlenségi párthoz sem csatlakozik, teljes bizalommal viseltetik képviselője, Lengyel Zoltán személye és politikája iránt és a legközelebbi képviselőválasztáson is egyedül őt tekinti jelöltjének.

A végrehajtó-bizottság eme határozata folytán a Csetnek István elnöklete alatt álló függetlenségi pártból való kilépését több, a Lengyel Zoltán jelöltetését ellenző tekintélyes választó bejelentette.

A szilágyosomlyói választókerületben Szentkirályi Zoltán függetlenségével szemben báró Bornemissza Elemért lépteti fel a kormánypárt.

Tasnádon szerdán reggel 6 órai vonat érkezett meg Justh Gyula, a függetlenségi párt vezére a tasnádi állomásra, Justh János, Mádi Kovács, Bakonyi Samu országgyűlési képviselők, báró Kemény Árpád és több érmelléki ellenzéki vezérférfi társaságában. A vasuti állomásnál az érkezőket Kósa Béla a pártelnök, a választókerület birtokos osztályának színe-java és a kerületből összesereglett nagy számú választóközönség, a zilahi függetlenségi párt részéről Bölöni Zoltán és Kiss Ernő, a szilágyosomlyói függetlenségi párt részéről pedig Moni Gyula pártelnök és dr. Keller Samu fogadta és beláthatatlan hosszú kocsisorral kísérték be a fellobogózott utcákon át a Tömpe-féle vendéglőig.

A nagyszámban összesereglett választókhoz Justh Gyula és a vele jött képviselők intéztek lelkesítő beszédeket. De mindezeket tulszárnyalta báró Kemény Árpád valódi szónoki mestermű számba menő lelkesítő beszéde, mely elképzelhetetlen lelkesítő hatást tett a választóközönségre. Jóleső érzéssel lehetett szemlélteni, hogy a választókerület Tasnádon összegyűlt színe-java valóságos exaltált lelkesedéssel miként cáfolta reá Tisza Istvánnak amaz állítására, mintha a közönség már nem lelkesedne többé a 48-as eszmék iránt. A dr. Kósa Béla pártelnök vezetése alatt tartott pártgyűlés egyhangú nagy lelkesedéssel léptette fel képviselőjelöltül a kerület jelenlegi képviselőjét, Kun Árpádot, aki a jelöltetést elfogadta.

— **Eljegyzés.** Ady Lajos budapesti áll. főgimnáziumi tanár eljegyezte Kaizler László érszentkirályi földbirtokos kedves leányát, Annuskát.

— **Új munkarend a járásbírósnál.** Az igazságügyi hivatalokban a hivatalos órák eddigi rendjét megváltoztatják olyképpen, hogy a hivatalos idő reggeli 7 órától délután 2 óráig fog tartani, a délutáni idő a tisztviselőknek szabad lesz. Nagy városokban, ahol a tisztviselők legtöbbje délutáni munkával szerez magának mellékes jövedelmet, — az újítás a tisztviselőkre nézve feltétlenül könnyítés. Vidéken azonban, ahol a többi hivatalokban, s különösen az iskolákban a munkabeosztás más, a háztartásban bizonyára zavarokat fog előidézni.

— **Halálozás.** Klein Mór városi aljegyző néhány napi betegség után szombaton meghalt. Özvegye és két kis árvája gyászolja. Az elhunyt aljegyzőben városunk egy képzett, munkás tisztviselőt veszített. Vasárnap nagy részvét mellett temették.

— **Nem lesz jeggyár.** A város képviselőtestülete most szombaton tartott rendkívüli közgyűlésében tárgyalta Simay Miklósnak városi jeggyár felállítására vonatkozó indítványát. A képviselőlet a 18,000 korona költséggel javasolt jeggyár létesítése tervét elvetette és utasította a tanácsot, hogy a város jégészükségletének beszerzéséről haladéktalanul gondoskodjék.

— **Papválasztás.** Laár Ferenc zilahi volt segédlelkész az udvarhelymegyei parajdi református egyházköztség egyhangulag papjává választotta.

— **A gondatlanság áldozata.** Vak Terci napszámosasszony, — mialatt a napszámban dolgozott, — kicsiny egy éves gyermekét magurái pincelakásában hagyta. A gyermek ruhája egy tűzből kipattant szikrától tüzet fogott s mire az anya hazaért, — gyermekét súlyosan összeégve találta. Karjaiba vette s azonnal orvoshoz futott, — a szegény gyermek azonban még utközben az anyja karjai között megszűnt élni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Feledhetetlen emlékü néhai férjemnek elhalta alkalmából hozzám intézett részvétnyilatkozatokért és a temetésen volt megjelenésükért, mindazoknak, akik mérhetetlen fájdalomban osztoztak, e helyen mondok köszönetet. Özv Klein Mórné Papp Mária.

— **Az összes budapesti hírlapokra** előfizetéseket április 1-től elfogad és azokat megérkezésekor azonnal házhoz szállítja Schvarcz E. és társa fűszerkereskedő cég (Silvânia mellett.)

— **Tűz.** A perencesi határban levő Bánffy-féle malomhoz tartozó lakóház folyó hó 2-án délelőtt kigyuladt és a fedélnek egy része elégett. A tűz Toma Tódor molnár neje gondatlanságából keletkezett, aki a mosókonyhában elhelyezett szapulókatlanban oly erősen befűtött, hogy ennek kitüzesedett vasesővétől az eresz tüzet fogott. Az épületben, mely biztosítva volt, a tűz 200 K. kárt okozott.

— **A mértékhitelítés ügyében** a kereskedelmi miniszter valamennyi kereskedelmi és iparkamarához a következő leiratot intézte: „Több kereskedelmi és iparkamara felterjesztéséből arról szereztem meggyőződést, hogy a kamarák körében az a vélemény van elterjedve, hogy folyó évi december hó 31-ike az a végső terminus, amikor minden keresedő és iparos birtokában kell, hogy legyen az új előírások szerint készült hitelesített mértékeknek és mérőeszközöknek. Ertesitem a kamarákat, hogy a törvényes helyzetnek ilyenén felfogása egyenesen téves, mert sem az 1907. évi V. t.-c., sem az ennek végrehajtása tárgyában

kiadott rendeletekben ilyen intézkedés nem foglaltatik. Ez alkalommal a következőket hozom a kamarák tudomására: A régi előírások szerint készült és hitelesített közforgalmi mértékek és mérőeszközök minden időbeli korlátozás nélkül tovább használhatók, ha azok az 1909. évi január hó 7-én 107226/908. szám alatt kiadott rendelet 67. §-a értelmében legkésőbb 1910. év végéig 1907. évi V. t.-c. által előírt időszakos hitelesítés céljából bemutatásra kerültek és amelyekre vonatkozólag ez alkalommal megállapítást nyert, hogy az 1874. VIII. t.-c. alapján meghatározott kellékeknek megfelelnek s nem lépik túl az 1907. évi V. t.-c.-ben megállapított hibahatárokat. Azok a mértékek és mérőeszközök, melyek az időszakos hitelesítéskor a követelményeknek a fentiek értelmében meg nem feleltek, kijavításuk esetén az 1910. év végéig hitelesítésre újból bemutatathatók s hitelesítésük után minden további időbeli korlátozás nélkül tovább használhatók. Egyben értesitem a kamarákat, hogy a mértékjavítással foglalkozó szakértő iparosaink csekély számára való tekintettel a folyó évben az ország több helyén mértékjavító tanfolyamok tartattak s hogy a m. kir. központi mértékügyi intézet útján intézkedtem, miszerint folyó évben megtartott régi mértékek és mérőeszközök kijavítására s újbóli hitelesítésére az állami mértékhitelítő hivatalok által az 1909. évi. időszakos hitelesítési körutba eső községi felekre nézve kitűzött határidő, a mértékjavítással foglalkozó szakértő iparosaink elégtelen számára való tekintettel 1910. évi március hó 31-éig meghosszabbítottassék. Végül közlöm a kamarákkal hogy gondoskodásom tárgyát képezte, hogy a kijavított mértékek és mérőeszközök megvizsgálása s újbóli hitelesítése a feleknek lehetőleg megkönnyebbítettassék. E végből egyidejűleg utasítottam az állami mértékhitelítő hivatalokat, hogy az esetben, ha a kijavított mértékek és mérőeszközök újbóli hitelesítését a mértékhitelítő hivataloktól távol, de egy községi lakó felek egyszerre többen kérelmezik, úgy az esetben 107226/1908. számú rendelet 67. §-a értelmében foglalt I. számú díjtáblázat különös határozatainak 3-ik pontjában megállapított pótdíjak (az első munkanapra 25 korona, minden megkezdett további munkanapért 8 korona) egyszeri felszámítása mellett a helyszínrre szálljanak ki s a kijavított mértékeket és mérőeszközöket a kérelmező által közmegegyezéssel kiszemelt és az illető állami mértékhitelítő hivatalnak előre bejelentett alkalmas helyiségben vegyék hitelesítés alá. Felhívom a kamarát, hogy a fentieket sürgősen közölje az érdekelt kereskedőkkel és iparosokkal.

— **A furfangos cigány.** Alsóban és Felsőszék községi az 1909. évi október havában sorra hullottak el a disznók, a miből pedig a szegény falusi oláhok a mai drága világban szép summa pénzt reméltek kapni. Döglött disznóért azonban nem adnak semmit, így hát nem tehetek egyebet, minthogy husát és bőrét a faluban tanyázó cigánynak adták, akinek olyan jó gyomra van, hogy még azt is beveszi. Nagy hálálkodások közepette köszönte meg a dadé az ajándékozott pecsenyét, — arról azonban bölcsen hallgatott, hogy a különös disznóvész ő idézte elő az által, hogy az állatokat, mialatt gazdáik hazulról távol voltak, megétette valami gyufaoldattal készített mérgező anyaggal. Most a napokban Füzes községi is hasonló módon akart magának enniavolt szerezni, azonban rajta csendőrőrsnek, a mely alaposan kivallatta és ellene a szilágyosomlyói járásbíróshoz feljelentést tett. A cigány — Renc Manák, aki saját beismerése szerint is ily módon 15-nél több disznót pusztított el a múlt évi októberben — cselekedetért bizonyára szigorú büntetésben fog részesülni.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok
NEUMANN JÓZSEF uri szabó és férfi divatüzletébe.

Divatos angol ruhaszövetek, kalapok, nyakendők és férfi ingek dus választékban mérsékelt árak mellett szerezhetők be.

— A „Magyar Jogász“ jogi és társadalmi folyóirat II-ik évfolyamának most megjelent II-ik száma tartalmának gazdasága és érdekessége tekintetében méltó a többiekhez. Különös kiemelést érdemel Dr. D.-nek az „Osztyaharc és a büntetőjog“ összefüggéséről írott befejező tanulmánya, valamint Nacke egyetemi tanárnak a „Szadisztikus késelések lélektanáról“ írott értekezése, amely tudományos alaposággal világít be az ember nemi életének fonákjaiba és rejtelseibe. Mellékletként folytatva közli Aubinnak, Steinhelné védőjének klasszikus védőbeszédét, szemléjében pedig az összes hazai és külföldi jog- és társadalomtudományi irodalmi jelenségről, folyóiratról számol be olyan átfogó és körültekintő módon, amely az e körbe vágó tudományos problémákról kimerítő perpektívát nyújt. Megrendelhető a szerkesztőségtől (Kolozsvar, Erzsébet-ut 19.) Előfizetési ára: egész évre 2 kor. 50 fillér.

— A gyógyászat hihetetlen módon haladt a legutolsó évtizedekben. Így például ma a régi, kitűnő háziaszer, a csukamájolaj is új formában kapható, mely nemcsak hátrányaitól, visszatetűző szagától és ízétől mentes, hanem feltétlenül könnyen emészthető állapotban nyújtja, ami hatásának erejét növeli. Ez az a „Scott-féle Emulsió“, melyet minden gyógyszer-tárban árúsítanak.

— Tisztelt olvasóinknak szolgálatot vé-lünk tenni, ha az országszerte előnyösen ismert Küküllőmenti Első szőlőoltványtelepre, tulajdonos Caspari Frigyes, Medgyes, Nagyküküllőmegye, — hívjuk fel figyelmét, mely szőlőtelep azokat is jól és lelkiismeretesen szolgálja ki, akik a szőlőfajok ismeretében semmi tapasztalattal nem bírnak. A cég jó hírneve szavatol arról, hogy általa mindenki teljes megelégedésre lesz kiszolgálva. Számtalan elismerő levél bizonyítja szőlőoltványának kiváló minőségét. Többek között a következő: Tekintetes Caspari Frigyes urnak Medgyes. Pár évvel előbb, valamint ez évben Öntől hozott oltványok oly jól sikerültek, hogy minden reménységet felülmúlták. 1000 darabból nem maradt el 10 darab sem, s a fajtisztaság lepett meg, hogy mily gonddal vannak a fajok elkülönítve. Legmelegebben ajánlom minden szőlőgazda társamnak. Alig hiszem, hogy az országban bármelyik szőlőoltványtelepes fajtisztaság és minőség tekintetében túl tenne rajta. Tasnád, 1909. augusztus 10. Szives üdvözléssel: Veress Károly postamester. Saját érdekében ne mulassza el tehát senki, kinek szőlőoltványra szüksége van, fenti cég számos képpel ellátott árjegyzékét meghozatni.

— Fidibusz! legkitűnőbb magyar élclap. Páratlan népszerűség. Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó! Egy szám 6 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: Egész évre 6 K. fél-évre 3 K. negyedévre 1 K. 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. — Diszkótésben kaphatók a Fidibusz eddig megjelent 1905/6 1908-as évfolyamai összesen 12 koronáért. Egy-egy évfolyam 5 korona. Megrendelhető a Fidibusz kiadóhivatalában, Budapest, Rókk Szilárd-utca 9.

Üvegből táplált

gyermekek rózsás és teli arcukká, erősekké és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj Emulsiót adnak nekik.

A Scott-féle Emulsióban

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jóváteszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle Emulsiót nagyon szeretik krémszerű ízért. Kitűnő bármilyen okból eredő hanyatlás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszertárban.

— A magyar ujságírás szenzációja! A Nap a magyar közönség legkedveltebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kéréshetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Naponként 125.000 példány! Egy szám 2 krajcár. A Nap előfizetési ára: Egy évre 16 K. félévre 8 K. negyedévre 4 K. egy hónapra 1 K. 40 fillér.

— A „Zenélő Magyarország“, a magyar családok közkedvelt zeneműfolyóiratának 402-ik füzeté jelent meg és tartalmazza a következő népszerű zeneujdonságokat: I. Huber Sándor tréfás Bakter nótáját. II. Alexander Zoltánné Ilona polka francaiset. III. Hannya Béla Serenade című, rendkívüli dallamgazdag salon zongoraművet. Minden egyes füzeté hasonló gazdag tartalommal jelenik meg. Havonta két hasonló gazdag tartalmu füzet jelenik meg, 6 füzet (60 zeneoldal) egy évnegyedben, 3 korona előfizetésért, melyben a hazai és legnevesebb külföldi zeneszerzők minden válfaju szemcszedett legjobb szerzeményeit kapja az előfizető. Az eddig megjelent 400 füzet folyton kapható s ezen füzetek tartalommutató jegyzéket, — úgy bármily zeneművek bevásárlását célzó zenemű-jegyzéket minden érdeklődőnek bérmentve küld meg a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala, Budapest, VIII., József-körút 11.

— Élet-bölcséleti mondások.

Barátaink elhallgatják gyöngeségeinket, hogy másoknak elmondhassák.

A remény csak gyöngye előlege a boldogságnak.

Ha valakinek kegyét akarod megnyerni, adj neki alkalmat arra, hogy a tudományát fitogtathassa előtted.

A sült galamb rendszerint azoknak repül a szájába, akiknek rossz a gyomruk.

A valódi nyomornak nincs romantikája.

— A képviselőház karzatán ül Hörpentő bátya, de nem sokáig, mert a mint elkialtja magát, hogy fölébressze a képviselői padban elszunyókált Dörmögő Dömötör tekintetes urat, a teremőrök hamarosan kituszkóják a Maczkó-nemzettség másik virágát. Ezt s Dörmögő Dömötör képviselői szereplését mondja el a Jó Pajtás legújabb, február 27-iki számában Sebők Zsigmond, a Maczkó-nemzettség jeles történet-írója. Ugyane számban olvashatni Lampérth Géza versét, A hőst, Zsoldos László elbeszélését egy kis kadét emlékirataiból, Simon Pál futó-bajok sport-cikkét a futásról, Schöpflin Aladár indiai vadászalandját, Benedek Elek és Rákosi Viktor regényét, a szerkesztő üzeneteit s a rejtvényeket. Az egyes cikkeket magyar művészek pompás rajzai illusztrálják; ezeken kívül van egy önálló kép is, Garay Akos kitűnő rajza és két tréfás képsorozat. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes beti gyermeklapját, a Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, Egyetem utca 4)

— Ragályos betegségek. Folyó évi február hó 27-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelésügyi Ertesítőben“ az állategészségügyi kimutatás Szilágyvármegyéről a következő hivatalos adatokat közli: Lép-fene: Böösháza, Egrespatak. — Veszett-ség: Ilosva, Kémer t., Pele, Zsibó, Szilágy-somlyó. — Rühkór: Pér ló. — Sertésor-bánc: Érszentkirály. — Sertésvész: Monó, Nyírsid, Szilágyásmon 3. u., Kettősmező t.

Közigazdaság.

Tájékoztató a községi állatbiztosító szövetkezetekről.

(Közli a miniszteri kirendeltségi megbízott.)

Az állatbiztosítás intézménye csak nálunk magyaroknál ismeretlen. A művelt nyugaton, Franciaországban, Németországban, de Ausztriában is kiterjedt és általánosan ismert és bevált intézmény, mert a műveltebb országok gazdáinak is becsült gazdasági értéke: az állata. Mivel az állat megbetegedése, elbullása

ellen az ember védekezni nem képes, úgy a balesetet, kárt az által csökkentti, hogy biztosítja magát, jobban mondva állatát, ép úgy, mint tűz ellen házát, terményét, jég ellen lábón álló gabonáját, szőlőjét és baleset — munkaképtelenség — haláleset ellen személyét, illetve életét.

A bajoroknál az állatbiztosítás intézménye az állam által kezeltetik, a poroszok ragadó és járványos betegségekre nézve a kötelező állatbiztosítást törvényileg szabályozták.

De nem hivatkozom ezen messze példákra, mielőtt ezen szövetkezet közelebbi ismertetésébe fognék, el kell mondanom az állatbiztosításról is egyetmást.

Az állatbiztosítás eszméje már ugyan régi és különféle módon és formában már őseink is gyakorolták, az állatbiztosítás azonban és ez jellemző, ott fejlődött ki jobban, ahol a mezőgazdaság is fejlődött és az állattenyésztés is intenzívebb, azaz olyan volt, hogy nem sok és értéktelen, de kevesebb és értékesebb állatot tartanak. Azon gazda, kinek rossz és gyenge borjui tengődnek az ugynevezett legelők „ciherén“, nem vall olyan nagy kárt, ha azt baleset éri, avagy elhull, mint azt, aki tagosított községekben állatait jobb legelőn, esetleg „bent“ az istállóban tartja, tejet fej, szép bikával szöktet, keveset kiozozza fuvarozással teheneit, vagy ökreit és hírnevesebb vásárookra jár, hol több pénzt ad egyért, hogy azt magának megszerezhesse.

Az állatbiztosító szövetkezeteknek tehát sokkal kevesebb indoklása van azon községekben, ahol a gazdák erdőnek, fuvaroznak, sok, de gyenge állatot tartanak, mint ott, ahol a gazdák értékesebb marhát tartanak, avagy ahol tejszövetkezet áll fenn. Mert ha egy gyenge üsző, vagy egy fuvarban kiozott tehén hullik el, akkor a kárvallott gazda vesz 120—140 koronáért egy másikat, vagy befogja szekérbe két éves borjút és lassanként kihever a kárt. Ott azonban, ahol egy szép legelő állatja pusztul el a gazdának, ott már 120—140 koronával mást nem vehet, tehát kára is tetemesen nagyobb. Sok esetben a kisebb gazdának, kinek egyetlen tehene volt a vagyona, pénze pedig másik beszerzésére nincsen, le van sújta, tönkre van téve, mindennek dacára kénytelen másikat venni s pénzt felvenni hitele esetén takarékpénztárból, hitel-szövetkezetből, de legtöbb esetben titkos banktól, hol a legnagyobb uzsora kamatot kell fizetnie, miáltal belekerült az ügyes pók kibont-hatatlan hálójába.

Hány eset van, hogy egy-egy állat elpusztulása okozta a kisgazda romlását, elkeserítette és huzta a pálínkáivásra, elzüllésre.

Éppen ez mutatja, hogy a műveltebb gazdák között terjed leginkább az állatbiztosítás, mert az okos gazda gondoskodik arról, hogy ezután való károsodástól, vagyonának meg-rongálódásától óvakodjon. Amint az okos gazda a tűzkár ellen elővigyázattal óvja meg magát és ha elővigyázat mellett és annak dacára is érné baj, amit legjobb akarattal sem képes el-hárítani, úgy a biztosításhoz menekszik, azaz, hogy csekély pénzt, a biztosítási díjat rá-reszkírozza arra, hogy nyugodtságot megszerezhesse és ha tűzkár érne, no vessen oda minden értéke, hanem a biztosítótársaság által fizetett kártérítésből kerüljön meg annak értéke, ami elveszett.

Ez tehát a védekezés a bajok ellen. Így van az állatbiztosításnál is. Az ember nem képes arra, hogy az állatot betegségtől megóv-hassa, vagy bajaiból mindig kigyógyítsa, vagy balesetektől megvédelmezhesse. Sokszor éppen a legnagyobb pontosság mellett pusztul el egyik legjobb és legértékesebb állatunk.

Az okos gazda mindezt elkerüli, ha állatát biztosítja. Igen ám, de ha most állatainkat az egyetlen magyar állatbiztosító szövetkezetnél biztosítjuk, akkor vagy megijedünk a biztosítási díjaktól, illetve a készpénzfizetéstől és folytonos halogatással végleg lemondunk róla, — avagy ha elszántuk magunkat a biztosításra s a díjakat is megfizetjük s fizetjük évről-évre s pár év múlva arra jövünk reá, hogy baj sohasem volt, de elfizettük az állatok fele értékét hiába; éppen itt van a szövetkezet nagy előnye, mert évről-évre csak egy minimális csekélységet kell fizetni, (szarvas-marhánál a biztosított érték 1%-át) legfőleg

5%-ot azonban csak akkor fizetnek a tagok, ha a község marhaállományát nagy kár érte és az 1% befizetéséből nem volna fedezhető a kár, amely rendes körülmények között a gyakorlat szerint elegendő is.

Több helyen van valamiféle állatbiztosító szövetkezet, (Szilágymegyében is) de csak titokban működhet, mert hatóságilag jóváhagyva nincsen. Biztosítással ugyanis a kereskedelmi törvény 1875. évi 37. t.-c. 453. §-a értelmében csak olyan társaság, vagy szövetkezet foglalkozhatik, amely megfelelő óvadékot tesz le. Ezen óvadékot a törvény azért írja elő, mert e nélkül derűre-borúra létesülnének megbízhatatlan elemekből álló biztosító intézetek, a pénzt felszednék a kár esetén a meddig a pénzők tart, talán a kártérítést is fizetnék, de ha az elfogyott, akkor a felek mit sem kaphatnának, ha őket kár érte. Ily esetekben a kir. bíróság a károsultakat a kaucióból elégíti ki. A helyi érdekű állatbiztosító szövetkezeteknek tehát a hátuk mögött „egy hatalmas országos szövetkezetnek kell állania” megfelelő óvadékkal, aki őket védelmezi, illetve nagyobb bajok ellen csekély díjért oltalmába veszi, sőt ellenőrzi. Ilyen a budapesti országos kölcsönös állatbiztosító szövetkezet. Elmondom tehát a községi helyi érdekű állatbiztosító szövetkezeteknek mik az alapelvei — s egyben felhívom a gazdatársadalom figyelmét ezen üdvös, a gyakorlati életben immár áldásosan bevált intézmény megalakítására, nyissuk meg tehát ezen üdvös és áldásos intézménnyel a gazdatársadalom lassu, de biztos vagyonosodása útját.

A községi állattenyésztési szövetkezetek célja az állattenyésztés emelése és az állategészségügy javítása, a gazdaközönség tömörülése.

Ezen szövetkezetek a tagok kölcsönösségén vannak felépítve, mely kölcsönösség azonban korlátozva van oly módon, hogy a tagok vagyoni romlását elő nem idézheti, a szervezet pedig olyan, hogy a legkisebb gazda, az egy állattal bíró kisember is tagja lehessen a szövetkezetnek. Ezen községi szövetkezetek szoros kapcsolatban vannak a Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság, mint szövetkezettel, mint ezen szövetkezetek országos központjával, mely őket a biztosítások felvételére és lebonyolítására feljogosítja.

Szövetkezet alakítható oly községben, melyben a szarvasmarhaállomány 150 darabnál több és legalább 20 állattartó gazda a szövetkezet létesítését óhajtja.

A szövetkezet ügykezelése oly egyszerű, hogy azt bármely irni, olvasni tudó kisgazda is vezetheti; a hatóságokkal való írásbeli érintkezést, hivatalos jelentéseket, fontosabb könyvek vezetését, az évi zárszámadásokat, mérlegkészítést a központ végzi anélkül, hogy ebből a községi szövetkezetre bármily költség hárulna. Ugyancsak a központ ellenőrzi költségmentesen a községi szövetkezetek működését, azokat utbaigazításokkal, tanácsokkal látja el, esetleges helytelen működésüket a helyes mederbe tereli. Végre a központ viszontbiztosítást nyújt a községi szövetkezetnek, úgy, hogy azokat nagyobb károsodás soha sem érheti és a községi szövetkezeti tagok biztosított állatállományának lépfene elleni évenkénti megkivánt beojtásához szükséges ojtóanyagot is díjtalanul bocsátja a szövetkezet rendelkezésére. Az ojtási költségeket a szövetkezet viseli.

A szövetkezeti tagok állatállományuk értéke arányában kölcsönösségben vannak az őket állatállományukban ért károkért és a károkat biztosítási díjkivetéssel fedezik. Ezen díjfizetési kötelezettségük azonban korlátozva van olyképp, hogy 5%-nál magasabb díjat egy évben sem fizethetnek, bármily nagy károsodás is érje a szövetkezeti tagokat, mert az 5%-on felüli károkat nézve a szövetkezet viszontbiztosítva van a központnál, mely az 5%-on felüli károkat sajátjából korlátlan magasságig fizeti.

Ezen viszontbiztosítás fejében fizet minden községi szövetkezet a központnak évenként tagjai állományának értéke után 1/2% viszontbiztosítási díjat.

A szövetkezet megalakulván, megválasztja 3--5 tagból álló igazgatóságát és 3--5 tagu felügyelőbizottságát, nagyobb szövetkezetek

tetszés szerinti számu választmányt is, megalakulás után cégjegyzés iránt a központ intézkedik és előlegezi a cégjegyzési költségeket.

A szövetkezet ügyeit vezeti az igazgatóság, melynek egyik tagja elnökül választatik, az ügykezelést, pénztárt vagy az elnök, vagy egyik igazgatósági tag, vagy pedig az igazgatóság által választott más szövetkezeti tag látja el. Az igazgatóság elsősorban az összes tagok szarvasmarha-állományát összeírja és a helyi viszonyoknak megfelelő értékeket megállapítja. Biztosításra egyelőre csak szarvasmarhák vétetnek fel 3 hónapos kortól kezdve. Oly községekben, ahol nagyobb lóállomány van, később a lovak is lesznek biztosíthatók.

(Folyt. köv.)

Hirdetések.

Eladó ház.

Szilágysomlyón, a Magura-utcában levő házaz telkem szabad kézből, jutányos árban eladó. A telken van: az utca felőli részen 4 szoba, — belső épületben 3 szoba, konyha, kamara, — külön épületben egy kis szoba, — 18 méter hosszúságú sziklába vágott száraz pince, melyben három sor hordó fér el, előtte tágas kocszi szin, — egy 4 lóra való istálló, — és egy 100 hektoliternyi ürtartalmu esővizeztartó medence.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Bölöni Sándor,
ügyvéd.

!! A Magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as esemény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója.

Főszerkesztő:
Braun Sándor.

Felolós szerkesztő:
Hacsak Géza.

Naponként 150.000 példány!

== Egy szám : 2 krajcár. ==

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16 K. | Negyedévre. 4 K.
Félévre . 8 K. | Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élelap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg!

Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám : 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . 6.— K Negyedévre 1.50 K
Félévre . 3.— K Egy hónapra —.50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 9.

Szegény

GAZDAG

egyaránt mindig használja a

máramarosi

Salycil

5-26

sós borszeszt

mert fáradt testnek nélkülözhetetlen egy jó

masszirozás.

Bedörzsölés által rögtön elmúlnak a fáj-dalmak és kitünő érzést eredményez hűsítő hatása folytán.

MUNKÁSOK

ha este fáradtan hazajönnek, csakis a

máramarosi

Salycil sós borszeszt

használják.

■ Szájviznek ■

használva kitünő, mert a büzös szájlehellet elmúlik tőle.

URAKNAK

a borotválkozásnál és fejbédörzsölésnél nélkülözhetetlen dezinficiáló szer.

Egy üveg Salycil sós borszeszt 44 fillér.

Egy nagy üveg Salycil sós borszeszt 1 korona 10 fillér.

Egy legnagyobb üveg Salycil sós borszeszt 2 korona 20 fillér.

Egyedüli készítő:

Dr. Reisman Ödön

gyógyszerész Máramarossziget, főter 8.sz.

Postai rendelések utánvétellel eszközöltetnek.

■ Utánzatot ne tessék elfogadni. ■

Kapható: Szaplonczay Sándor és Balás Zsigmond gyógyszerészeknél.

ELADÓ

felsőmezői tagbirtokom a hozzá tartozó Rákóczi-utca levő lakóház, gazdasági udvarral, kedvező fizetési feltételek mellett, — valamint 100 hl. 1908. évi rizling és bakator bor.

8—10

Farkas István.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok, ferdén nőttek és amputáltak részére.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinél teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybe vétele vásárlásra nem kötelező.
Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lekiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatankint 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinél díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Borárusítás.

Értesítjük a közönséget, hogy a „Szilágysomlyói Borértékesítő és Pincészövetkezet“, a szövetkezeti tagok saját termésű, tisztán kezelt hegyi borkészletének palackokban való kizárólagos elárúsításával Frankovits Ignác szilágysomlyói vas- és fűszerkereskedőt bízta meg. A borok a szövetkezet által megtöltött, lezárt, ólomkupakkal és csinos címkével ellátott palackokban, a következő árak mellett hozattak forgalomba:

1908. évi vegyes fehér II. oszt. 1 lit. üveg	52 fill.
„ „ „ „ „ „ 05 „	26 „
„ „ „ „ „ „ 1 „ 1 „	64 „
„ „ „ „ „ „ 05 „	32 „
„ „ Rizling 07 literes üvegben	64 „
„ „ „ 0-35 „ „	32 „
1906. „ Rizling 0-7 „ „	88 „
„ „ „ 0-35 „ „	44 „
1908. „ Muskatály 0-7 „ „	120 „
„ „ „ 0-35 „ „	60 „
1906. „ Aszu 0-5 literes üvegben	250 „
„ „ „ 0-3 „ „	150 „

Az árak üveg nélkül értendők.

Az üres üvegek darabonként 20 fillér árban visszaváltatnak. 26 —

A „Szilágysomlyói Borértékesítő Pincészövetkezet.“

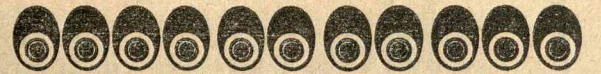
Szőlőoltványok.

I. oszt. igen szép és duggyökérzetű egy es két éves Riparia Portalis és Rupesstris-Monticola alanyra oltva 74 különféle bor- és csemegefajtában. Köztük a „Csaba gyöngye“, mely már július 20-án érett. Ezenkívül Riparia-Portalis és Rupesstris-Monticola sima és gyökeres alany vesszők. Sima zöldoltványok, és európai sima és gyökeres vesszők.

Kérjünk árjegyzéket, melyet ingyen és bérmentve küld az

„Erzsébet szőlőoltvány telep“

Tulajdonos: Smidt Mátyás Bogáros
(Torontálmegye.) 8—

Legfinomabb eredeti töltésű angol rum, valamint Pekarek-féle csomagolt tea, ugyisintén friss déligyümölcsök. 1 liter finom tearum 1 kor. 60 fillér, 1 deka legfinomabb tea 16 fillér. Teatészták, sütemények, konzerv husárak, prágai sonka és hideg felvágottak kaphatók

Veres Károly

fűszerkereskedésében
Szilágysomlyón.

10

Brády-féle gyomor- és cseppek

a Máriacelli Szűz Mária védjegygel ellátva.

melyeket Máriacelli gyomor- és cseppeknek nevez a nép, harminc esztendő óta úgy fekváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólráhatatlanul jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vérszegénység és sápkór ellen.

Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy kis üveg 80 fillér, nagy üveg 1 K 40 fillér, 6 üveg 5 korona, 3 duplaüveget 4 kor. 50 fillérért franko küld a készítő Brády K. gyógyszer-tára a Magyar Királyhoz Wien, I., Fleischmarkt 1., Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, mely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörös színű csomagolásra és az aláírásra, a mely az oldalt levő kép másolata. 9—20

Legfinomabb kenyérliszt, naponta friss házikenyér

kitűnő debreceni szalonna kapható

Kopenecz K.

fűszer és lisztkereskedésében
Szilágysomlyón. (Vármegyeház-utca Dr. Meszesán-féle ház.)

4—

1848

eredeti angol, francia és amerikai toalet modelt közöl a Budapesti Bazár egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingyen mutatványszámot küld a

Budapesti Bazár kiadóhivatala

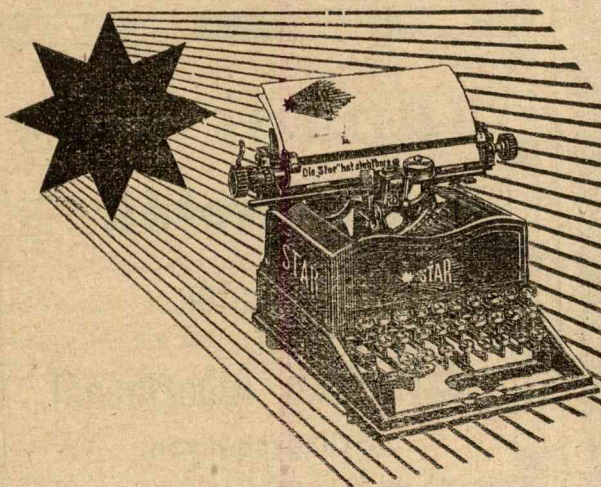
Budapest, VIII., Baross-utca 22.
(Budapesti Bazár-ház.)

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére jutányos áron vétetnek fel.

1/2 annyiba

mint a többi elsőrendű gép, kerül a legujabb amerikai

STAR
írógép.

➡ Látható írás! 5 évi jótállás! Legerősebb átütőképesség! ➡

Működése megtekinthető a „Szilágysomlyó“ szerkesztőségében.

➡ Kivánatra havi részletre is kapható. ➡

36—38

Kizárólagos elárusítók:

Faragó Testvérek

Budapest, V., Nádor-utca 17. szám.

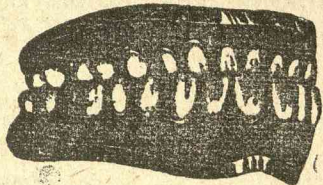
Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság

Központi iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. sz. Telefon-sz.: 107—16. Gyártelep: Selyp, — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű Selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kitűnő minőségűt, mely a portlandcement szabványait 50%-kal túlhaladja.

Angol rendszerű

fogműterem

Szilágysomlyón, (Csorgó-utca, saját ház.)

Készíték azonnali rágásra alkalmas teljes fogsorokat, foggyökerek eltávolítása nélkül, valamint a szájból ki nem vehető arany és platina fogkoronákat, továbbá arany, arany pillér, porcellán és kautschuk fogsorokat, jótállás mellett.

Kiváló tisztelettel:

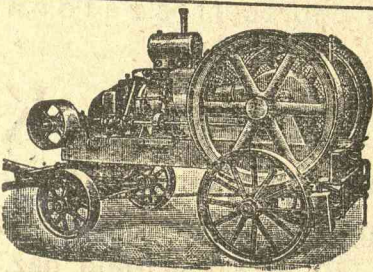
Brüll Sámuel,
fogtechnikus.

2—52

Eladó földbirtok

Szilágysomlyó határában, igen alkalmas szőlőtelepítésre. Csakis komoly vevőknek adunk bővebb felvilágosítást. — **Ugocsa-megyében** is van 400 és 160 holdas birtok eladó. Értekezhetni **Debrecenben, Csapó-utca 12.,** a „Budapesti takarékpénztár képviselőségénél”, esetleg e lap kiadóhivatalánál, a hol kölcsönkérvények is felvételnek s továbbíttatnak.

Ügynökök keresetnek.

Ügynökök keresetnek.

Eredeti „CHRISTOPH”

benzin szivógázmotorok, lokomobilok és **NYERSOLAJ-MOTOROK**

ma az első helyen állanak.

A „CHRISTOPH” név garancia.

75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

Kérjen árjegyzéket

2—20

DÉNES B.

motorspecialista cégtől

BUDAPEST, V., Lipót-körut 15.

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökéres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaság jótállva, legdu-sabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES.**

Medgyes, 109. szám. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél-fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismreös személyiségektől ugy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

18—20

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü

c z u k o r k á n á l

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

9—10

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Államilag ólomzárolt

lóher- és lucernamag,

Baltacim és fűmag, ugyszintén eredeti oberndorfi

répamagvak

legolesőbb napi árban kapható

Frankovits Ignác

vas- és fűszerüzletében Szilágysomlyón.

3—6

Legelőnyösebb tisztviselői kölcsön

bármely összegig kapható.

A törlesztés minden 1000 korona után havonta 6 korona 18 fillér tőke és kamatra.

A kölcsönt 2000 korona fizetésen felüli közhivatalnokok és nyugdíjas állásban levő magántisztviselők vehetik igénybe, — fizetési előjegyzés és életbiztosítás megkötése mellett!

Dijmentes felvilágosítással készséggel szolgál a Magyar élet- és járadékbiztosító intézet titkára: **Pásztor-Ferenc, Nagyvárad, Feketesas-palota.**

3—10

Levélbeli megkeresésekre válaszbélyeg kéretik.

Japáni birs

csemeték

kaphatók

özv. **Ajtai Albert**nénál

Szilágysomlyón.

Ha fáj a feje,

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pasztillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára 1 korona 20 fillér. Készíti Beretvás Tamás, gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva.

22—52

Kapható minden gyógyszerárban. Három doboznál ingyen postai szállítás.